

3.12.2015

Opetushallitus
PL 380
00531 Helsinki

ESITYS VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN PERUSTETYÖN OHJAUSRYHMÄN TÄYDENTÄMISESTÄ SAAMELAISKÄRÄJIEN EDUSTAJALLA

Saamelaiskäräjät esittää kunnioittavasti, että Opetushallitus täydentää asettamaansa varhaiskasvatussuunnitelman perustetyön ohjausryhmää saamelaiskäräjien edustajalla.

Opetushallitus asetti 21.9.2015 ohjausryhmän linjaamaan varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laadintatyötä ohjaavat periaatteet sekä tukemaan perusteita valmistelevan koordinaatioryhmän työtä. Saamelaiskäräjät pitää välttämättömänä, että saamelaisten edustaja on mukana tässä ohjausryhmässä, jotta uusissa valtakunnallisissa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa saamelainen varhaiskasvatus on huomioitu niin, että saamelaislasten kielelliset ja kulttuuriset oikeudet toteutuvat.

Saamelaiskäräjät perustele esitystään seuraavasti;

Saamelainen varhaiskasvatus pitää sisällään kunnallisen äidinkielen päivähoidon sekä saamelaisten kielipesätoiminnan. Saamelaisen kasvatuksen tavoitteena on lapsen sosiaalistaminen saamelaiseen yhteisöön. Saamenkielisillä varhaiskasvatuspalveluilla on merkittävä rooli saamen kielten ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Saamelaislasten kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteuttamiseksi saamelainen varhaiskasvatus tulee suunnitella ja toteuttaa saamelaisten omista lähtökohdista saamelainen kulttuuritausta, perinteiset arvot sekä elämänmuoto ja ajattelutapa huomioiden sekä järjestää omassa kieliympäristössä. Saamenkielisessä päivähoidossa saamelaisella lapsella tulee olla mahdollisuus oppia, ylläpitää ja kehittää omaa kieltään, omaksua saamelaisia tietoja, taitoja, tapoja ja arvoja sekä kasvaa oman kulttuurinsa jäseneksi.

Saamelaislasten kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteuttamiseksi päivähoitolaissa on määriteltynä, että kunta on velvollinen huolehtimaan lapsen oman kulttuurin ylläpitämiseen ja kehittämiseen liittyvien erityistarpeiden ja päivähoitolaissa säädettyjen kasvatustavoitteiden huomioon ottamisessa myös henkilöstön määrän ja pätevyyden osalta. Päivähoidon kasvatustavoitteisiin kuuluu saamelaislasten oman kielen ja kulttuurin tukeminen yhteistyössä kulttuurin edustajien kanssa.

Saamenkielistä päivähoitoa järjestettäessä on otettava huomioon saamen kielen asema perustuslaissa ja kansainvälisissä sopimuksissa erityistä suojaa nauttivan pienen vähemmistönä olevan alkuperäiskansan äidinkielenä, joka on kansainvälisesti luokiteltu uhanalaiseksi kieleksi. Saamenkielisen päivähoidon tulee vastata sisällöllisesti ja laadullisesti saamelaisten omaa käsitystä ja tarvetta näistä palveluista. Saamelaisella varhaiskasvatuksella on merkittävä rooli niin lasten saamen kielen ja saamelaisen identiteetin vahvistamisessa kuin myös saamelaisten säilymisenä omana kansanryhmänä.

Saamelaiskäräjät katsoo, että valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden uudistaminen on saamelaisia koskeva, laajakantoinen ja merkittävä toimenpide, joka vaikuttaa välittömästi ja erityisellä tavalla saamelaisten asemaan alkuperäiskansana, jonka johdosta varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laadintatyötä ohjaavaa ohjausryhmää tulisi täydentää saamelaiskäräjien edustajalla.

Tiina Sanila-Aikio
Puheenjohtaja

Irmeli Moilanen
vs. koulutussihteeri

(Esityksestä päätti Saamelaiskäräjien puheenjohtaja Tiina Sanila-Aikio)